

BAKİ UNİVERSİTETİNİN XƏBƏRLƏRİ

ВЕСТНИК
БАКИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

NEWS
OF BAKU UNIVERSITY

SOSIAL-SİYASİ
elmlər seriyası

серия
СОЦИАЛЬНО-ПОЛИТИЧЕСКИХ НАУК

---

series of
SOCIAL-POLITICAL SCIENCES

№ 3, 2024

Bakı – 2024

Baş redaksiya heyəti:

Babayev E.S. (baş redaktor), **Kazımsadə A.H.** (baş redaktorun müavini), **Əliyeva İ.N.**, **Məmmədov Y.Ə.**, **Əliyev İ.Ə.**, **Paşayeva N.A.**, **Rəcəbov M.R.** (məsul katib).

Seriyanın redaksiya heyəti:

Məlikova M.F. (redaktor), **Vahidov F.Q.** (redaktorun müavini), **Hacıyev Z.C.** (məsul katib), **Abbasbəyli A.N.**, **Əhmədov Ə.C.**, **Əliyev B.H.**, **Əlizadə H.Ə.**, **İsmayılov R.R.**, **Məhərrəmov A.M.**, **Qasımov A.M.**, **Məmmədov R.F.**, **Rüstəmov İ.Ə.**, **Əliyev Ə.İ.**, **Həsənalıyev Z.M.**, **Əliyeva K.R.**

İQTİSADİYYAT**UOT 338.26; JEL O10****AĞDAMDA YENİ İQTİSADİYYAT QURUCULUĞU:
PRIORİTETLƏR, GÖZLƏNTİLƏR****R.C.HACIYEVA***Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti**ruhiyya.haciyeva @ adau.edu.az**<https://orcid.org/0000-0003-3624-8174>*

Ağdam strateji cəhətdən Avropa və Asiyanı birləşdirən əsas ticarət yollarının qovşağında yerləşir. Məkan başlanğıcına görə Ağdam böyük ticarət və investisiya perspektivləri və regional iqtisadi birləşmə üçün potensial qarşıya qoyulur. Ağdam iqtisadi potensialını maksimum dərəcədə artırmaq üçün bir çox əsas hədəflər müəyyənləşir. İlk növbədə, nəqliyyat şəbəkələrinin modernləşdirilməsinə, enerji infrastrukturunun genişləndirilməsinə və şəhər daxilində və xaricində kommunikasiyanın gücləndirilməsinə diqqət yetirilməklə, infrastrukturun inkişafı ön mərhələyə keçir. Sosial-iqtisadi çətinliklər makroiqtisadi sabitliyin, iqtisadi artımın, iqtisadi təhlükəsizliyin təmin edilməsi, milli iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətinin artırılması, əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi və çoxsaylı problemlərin həlli üçün həlledici tələbdir. İşğaldan azad edilmiş torpaqların aqrar, energetika, nəqliyyat və digər sahələrdə bütünlüklü iqtisadi perspektivləri göstərir ki, onların həyata keçirilməsi bölüşdürülməsi yolu ilə səriştəli idarə olunması Qarabağın iqtisadi inkişafına və Azərbaycan iqtisadiyyatına mühüm töhfə verəcəkdir. Nəticədə Qarabağın bərpasının əsas məqsədlərindən biri onun Azərbaycan iqtisadiyyatının münaqişədən əvvəlki rolunu bərpa etməkdir. İşğaldan azad edilmiş ərazilərin potensial və coğrafi şəraitini nəzərə alsaq, Ağdamın fərqli post-konflikt kontekstinə, inteqrasiya olunmuş metodologiyasına və iqtisadi modelləşdirməyə vurğulanmasından irəli gəlir. Bundan əlavə, onun davamlı inkişafa vurğulanması qlobal ideallara uyğundur. Bu, bütünlükdə dünyada oxşar hallar üçün presedent yaradır.

Açar sözlər: kənd təsərrüfatı, innovasiya, ticarət, investisiya, infrastruktur

Giriş

Ağdamın iqtisadi yüksəlişə aparan yolu onun istifadə olunmamış potensialı, dəqiq müəyyən edilmiş prioritetləri və yüksək məqsədləri ilə irəliləyir. Ağdam strateji mövqeyindən istifadə etməklə, infrastruktura sərmayələr yatırmaqla, biznes üçün əlverişli mühit yaratmaqla və insan kapitalını inkişaf etdirməklə möhkəm və dayanıqlı iqtisadiyyata yol açır. Ağdam şəhəri böyüdükcə, effektiv regional iqtisadi artımın parlaq modelinə çevriləcəkdir.

PwC analitiklərinin fikrincə, Azərbaycan bütün dünyada arzuolunan investisiya məkanına çevrilib. Bu, istənilən layihənin başa çatdırılmasını təmin edən siyasi və iqtisadi sabitliyin, eləcə də əlverişli biznes və investisiya mühitinin yaradılması nəticəsində mümkün olub. İnnovasiya və investisiya siyasəti dövlət iqtisadiyyatının bir çox uğurlarında mühüm rol oynayır. Kiçik və orta sahibkarlığın rəqabət potensialının gücləndirilməsi nəticəsində bu sahələrin bərpaasına və sosial-iqtisadi yüksəlişinə töhfə verəcək müasir istehsal, emal və xidmət firmalarının tikilməsi, habelə əhalinin məşğulluğuna əhəmiyyətli müsbət təsir göstərməsi nəzərdə tutulur. Bölgənin imkanları və investisiya təşviqi ilə əlaqəli marketinq əməliyyatları digər ölkələrdəki satış mütəxəssisləri tərəfindən uyğun elektron platforma vasitəsilə həyata keçiriləcək. Dövlət proqramı çərçivəsində davamlı və mütərəqqi kənd təsərrüfatı texnologiyalarından istifadə etməklə əlavə torpaq sahələrinin kənd təsərrüfatı dövrünə daxil edilməsi, kənd təsərrüfatının inkişafının stimullaşdırılması nəzərdə tutulur.

Azərbaycanın heyvətəməz ətrafı arasında yerləşən Ağdam dramatik iqtisadi mövzu mərkəzindədir. Ağdam son bərpa işləri və iqtisadi artıma yenidən diqqət yetirilməsi sayəsində böyük potensialını üzə çıxarmağa, ticarət və innovasiyaların qaynar mərkəzinə çevrilməyə hazırdır. Ağdam strateji cəhətdən Avropa və Asiyayı birləşdirən əsas ticarət yollarının qovşağında yerləşir. Məkan başlanğıcına görə Ağdam böyük ticarət və investisiya perspektivləri və regional iqtisadi birləşmə üçün potensial qarşıya qoyulur. Bundan əlavə, şəhər iqtisadi genişlənmə və şaxələndirmə üçün istifadə edilə bilən münbit kənd təsərrüfatı torpaqları və faydalı qazıntı yataqları kimi təbii ehtiyatlarla təchiz edilmişdir. Ağdam iqtisadi potensialını maksimum dərəcədə artırmaq üçün bir çox əsas hədəflər müəyyənləşir. İlk növbədə, nəqliyyat şəbəkələrinin modernləşdirilməsinə, enerji infrastrukturunun genişləndirilməsinə və şəhər daxilində və xaricində kommunikasiyanın gücləndirilməsinə diqqət yetirilməklə, infrastrukturun inkişafı ön mərhələyə keçir. Bu, yalnız məhsul və xidmətlərin ötürülməsini asanlaşdırmayacaq, həm də yaxşı əlaqəli məkan axtaran investorları və biznesləri cəlb edəcəkdir [1]. Nəticə etibarilə, İnsan kapitalına yönəldilmiş bu təşəbbüs təkcə istehsalı artırmayacaq, həm də yerli ictimaiyyət üçün iş imkanları yaradacaqdır.

Ağdamın iqtisadi yüksəlişə aparan yolu onun istifadə olunmamış potensialı, dəqiq müəyyən edilmiş prioritetləri və yüksək məqsədləri ilə irəliləyir. Ağdam strateji mövqeyindən istifadə etməklə, infrastruktura sərmayələr yatırmaqla, biznes üçün əlverişli mühit yaratmaqla və insan kapitalını inkişaf etdirməklə möhkəm və dayanıqlı iqtisadiyyata yol açır. Ağdam şəhəri böyüdükcə, effektiv regional iqtisadi artımın parlaq modelinə çevriləcəkdir. PwC analitiklərinin fikrincə, Azərbaycan bütün dünyada arzuolunan investisiya məkanına çevrilib. Bu, istənilən layihənin başa çatdırılmasını təmin edən

siyasi və iqtisadi sabitliyin, eləcə də əlverişli biznes və investisiya mühitinin yaradılması nəticəsində mümkün olub. İnnovasiya və investisiya siyasəti dövlət iqtisadiyyatının bir çox uğurlarında mühüm rol oynayır. Sosial-iqtisadi çətinliklər makroiqtisadi sabitliyin, iqtisadi artımın, iqtisadi təhlükəsizliyin təmin edilməsi, milli iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətinin artırılması, əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi və çoxsaylı problemlərin həlli üçün həlledici tələbdir. Tədqiqat çərçivəsində ölkənin investisiya mühitini təsvir etmək olar. Azərbaycanda biznes mühitinin yaxşılaşması nəticəsində bütün investorlar bərabər hüquq və imkanlara malikdir. Bu sahədə güclü qanunlar və qorunma prosedurları da investorlar üçün həlledici elementlərdir. Nə yerli, nə də beynəlxalq investorlar ayrı-seçkiliyə məruz qalmır. Ölkədə investisiya mühitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində görülən səylər Azərbaycana investisiya yatan müəssisələrin həm kəmiyyətinin, həm də coğrafi miqyasının artmasına səbəb olub [2]. Görünür, investorlar yalnız stabil investisiya qoymaqda maraqlıdırlar. PwC-nin 2022-ci il məlumatına görə, nəticədə Azərbaycan iqtisadiyyatına 280 milyard dollar investisiya daxil olub.

İşğaldan azad edilmiş torpaqların aqrar, energetika, nəqliyyat və digər sahələrdə bütün iqtisadi perspektivləri göstərir ki, onların həyata keçirilməsi və bölüşdürülməsi yolu ilə səriştəli idarə olunması Qarabağın iqtisadi inkişafına və Azərbaycan iqtisadiyyatına mühüm töhfə verəcəkdir. Nəticədə Qarabağın bərpasının əsas məqsədlərindən biri onun Azərbaycan iqtisadiyyatının münafişədən əvvəlki rolunu bərpa etməkdir. Bu regionların inkişafı, eləcə də sonradan “Şimal-Cənub” və “Şərq-Qərb” beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinə cəlb olunması Qarabağı yaxşı təşkil olunmuş Zaqafqaziya regionuna çevirərdi. Bu iqtisadi aspekt Ermənistanın urbisidə məruz qoyduğu deyil, regional əməkdaşlığın rəmzinə çevriləcək.

Kiçik və orta sahibkarlığın rəqabət potensialının gücləndirilməsi nəticəsində bu sahələrin bərpasına və sosial-iqtisadi yüksəlişinə töhfə verəcək müasir istehsal, emal və xidmət firmalarının tikilməsi, habelə əhalinin məşgulluğuna əhəmiyyətli müsbət təsir göstərməsi nəzərdə tutulur. Bölgənin imkanları və investisiya təşviqi ilə əlaqəli marketinq əməliyyatları digər ölkələrdəki satış mütəxəssisləri tərəfindən uyğun elektron platforma vasitəsilə həyata keçiriləcək. Dövlət proqramı çərçivəsində davamlı və mütərəqqi kənd təsərrüfatı texnologiyalarından istifadə etməklə əlavə torpaq sahələrinin kənd təsərrüfatı dövrünə daxil edilməsi, kənd təsərrüfatının inkişafının stimullaşdırılması nəzərdə tutulur. Əməkdar aqronomun nəvəsi olaraq kiçik fikrim Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin təşəbbüsü ilə Bitki mühafizəsi və Texniki Bitkilər Elmi Tədqiqat İnstitutunun təbii çəmənliklərdə, yay və qış otlaqlarında əhatəli geobotaniki tədqiqatların aparılması, o cümlədən kənd təsərrüfatı tsiklinə cəlb olunacaq torpaq sahələrinin müəyyənləşdirilməsi və xəritələş-

dirilməsi, əkinçilik sahələrinin və heyvandarlıq təsərrüfatlarının bərpası, çağdaş suvarma infrastrukturunu formalaşdırma bilər. O, həmçinin suvarılan torpaqların və su ehtiyatlarının su təchizatı sahəsində informasiyaların (sənədlərin) su təsərrüfatının elektron informasiya reyestrinə daxil edilməsini, habelə cari su ehtiyatları və suvarılan torpaqlar haqqında informasiya bazasının yaradılmasını və təkmilləşdirilməsini nəzərdə tutur. Torpaq islahatı təklifləri, o cümlədən kənd təsərrüfatı avadanlıqları və avadanlıqlarının güzəştli alınmasına dəstək və səmərəli qida istehsalı sistemlərinin təmin edilməsi yolu ilə davamlı kənd təsərrüfatı təcrübələrinin həyata keçirilməsi işlərindədir. Azad edilmiş ərazilərdə kənd təsərrüfatı bərpa olunduğu üçün 200 min hektardan çox əkin sahəsinin istismarı nəzərdə tutulur, 9 min hektara yaxın sahədə becərilməsi təxmin edilir [3]. Dövlət proqramına əsasən, təbii sərvətlər və sosial-iqtisadi potensial iqtisadi dövrəyə inteqrasiya edilərək ərazilərin davamlı və tarazlı sosial-iqtisadi inkişafına imkan verəcək. Ərazilərin ölkə və region iqtisadiyyatlarına reinteqrasiyası çərçivəsində yeni yol-nəqliyyat infrastrukturunun qurulmasında regionun tranzit potensialından səmərəli istifadə olunacaq. Əhalinin tələbatı, eləcə də bu infrastrukturun işğaldan azad edilmiş ərazilərin sosial-iqtisadi yüksəlişinə təsiri nəzərə alınacaq [4].

İndiyədək Azərbaycanın sənaye zonalarında 133 korporativ şirkətə rezident statusu verilib. Bu firmalardan 68-i istehsala başlayıb və bu müəssisələr tərəfindən sənaye zonalarına yatırılan kollektiv investisiyaların ümumi həcmi 7,2 milyard manata çatıb. Ağdam Sənaye Parkının genişlənməsi və inkişafı Azərbaycanda iqtisadi rifahın və davamlılığın yeni dövrünü qeyd edir. Azərbaycan yeni sənaye sahələrinin inkişafı və böyüməsində, eləcə də qabaqcıl texnologiyalardan istifadəyə diqqət yetirməklə daha davamlı gələcəyə yol açır. Parka daha çox müəssisə qoşulduqca və yeni layihələr icra olunduqca, iş yerləri açıldıqca və sənaye fəaliyyəti genişləndikcə yerli iqtisadiyyat böyük qazanc əldə edəcək.

Dövlət proqramı çərçivəsində Ağdam turizm sənayesinin aktiv artımını nəzərdə tutur ki, bura turizm ehtiyatlarının qiymətləndirilməsi, turizm əhəmiyyətli yerlərdə turizmin inkişafı konsepsiyalarının hazırlanması və turizm əhəmiyyətli yerlərdə adekvat infrastrukturun qurulması daxildir. Həmçinin işğaldan azad edilmiş ərazilərin potensial və coğrafi şəraitini nəzərə alsaq, Kəlbəcər rayonunu mədəni sənayesi və turizmdə yeni iqtisadi mərkəz, Şuşa rayonunu mədəniyyət və turizm mərkəzi, Qubadlı, Zəngilan, Laçın rayonlarını isə yeni iqtisadi mərkəz, Füzuli və Xocavənd rayonları - kənd təsərrüfatı və turizm mərkəzləri kimi sadalamaq olar. Bölgənin turizm imkanlarından istifadə etmək üçün onu rəqabət qabiliyyətli turizm məkanına çevirmək üçün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə addımlar atılmaqdadır.

Ağdam rayonu sosial-iqtisadi göstəriciləri

	2015	2017	2018	2019	2020	2021
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi, min manat	34024,6	41264,0	43295,8	45240,0	45930,8	50054,1
əvvəlki ilə nisbətən						
fiziki həcm indeksi, faizlə	105,4	96,5	102,7	101,9	98,3	102,1
əhalinin bir nəfərinə düşən, manat	377,98	442,63	471,17	487,73	490,62	526,15
Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin ölkənin ümumi pərakəndə ticarət dövriyyəsində xüsusi çəkisi, faizlə	0,13	0,12	0,12	0,11	0,11	0,11
Yerli istehsal məhsullarının pərakəndə ticarət dövriyyəsi, min manat	24262,2	33134,9	30789,4	36373,0	36577,9	42372,8
Pərakəndə ticarət dövriyyəsində yerli istehsal məhsullarının xüsusi çəkisi, faizlə	71,3	80,3	71,1	80,4	79,6	84,7
İdخال məhsullarının pərakəndə ticarət dövriyyəsi, min manat	9762,4	8129,1	12506,4	8867,0	9352,9	7681,3
Pərakəndə ticarət dövriyyəsində idخال məhsullarının xüsusi çəkisi, faizlə	28,7	19,7	28,9	19,6	20,4	15,3
Qeyri neft-qaz məhsullarının pərakəndə ticarət dövriyyəsi, min manat	34024,6	41264,0	40654,8	38092,1	34448,1	33015,1
Pərakəndə ticarət dövriyyəsində qeyri neft-qaz məhsullarının xüsusi çəkisi, faizlə	100,0	100,0	93,9	84,2	75,0	66,0
Pərakəndə ticarət şəbəkəsi						
mağazaların sayı, vahid	205	248	261	266	266	882
ticarət sahəsi, min kv. m.	8,6	9,9	10,3	11,1	11,1	60,6
köşklərin sayı, vahid	-	-	1	1	-	-
Topdantsatış ticarət dövriyyəsi, min manat	15220,9	3520,0	2959,1	3420,4	5900,6	5384,1

Mənbə: Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi 2024

I Böyük qayıdışa dövlət proqramına əsasən, məcburi köçkünlərin səmərəli adaptasiyası, möhkəm inkişafı və daimi məskənlərinə qayıtması idarəetmə və təhlükəsizlik məsələlərinin həlli, mənzil, zəruri infrastruktur və sosial xidmətlərlə təmin olunması, yaşayış məntəqələrinin salınması kimi mühüm prioritetlərə kompleks yanaşmanı zəruri edir. Karyera imkanlarına yol açır. Əhalinin geri qaytarılması proseduru sosial-iqtisadi inkişafın dinamikası və demoqrafik dinamikası nəzərə alınmaqla, sosial ədalətin qorunması konsepsiyasına uyğun həyata keçirilməlidir. Proqram ərazilərdə təhlükəsiz yaşayışın və dövlət idarəçiliyinin təşkilinə, eləcə də şəhərlərin, qəsəbələrin və kəndlərin yaradılmasına davamlılığına böyük diqqət yetirir. 2025-ci ilə qədər 10270 ailənin, 2026-cı ilə qədər isə 34500 ailənin köçürüləcəyi gözlənilir [5].

İqtisadi ehtiyaclar əsasında qısamüddətli təlim proqramlarının təşkili, həmçinin geri qayıdan insanların bacarıqlarının artırılması üçün layihələrin qurulması nəzərdə tutulur.

Qarabağ iqtisadi rayonuna daxil olan işğaldan azad edilmiş ərazilərdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Emin Hüseynovun mətbuat müsahibəsindəki sözlərinə istinad olaraq, yaxın vaxtlarda bu rayonda “Ağdama gedirik” devizi ilə köçə start veriləcək. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev “Regional infrastruktur layihələrinin icrası biznes üçün bir sıra perspektivlər yaradır. Nəticədə Azərbaycan sahibkarları azad edilmiş rayonlara gələrək biznesi inkişaf etdirməli, iş məkanları açmalıdırlar. Yalnız bu yolla azad edilmiş əraziləri sürətlə canlandırma bilirik”-dəyərli fikirlərin ifadəsi Ağdamın 44 günlük mübarizədə olduğu kimi yalnız birgəlik, məhsuldarlıq, həmrəyliklə ağ günlərə çatacağımız mesajı idi.

ƏDƏBİYYAT

1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin Prezident kitabxanası (Ermənistan-Azərbaycan münafiqəsi, Tammətli elektron materialları məcmuəsi – Bakı: 2005) (<https://files.preslib.az/site/karabakh/g11.pdf>)
2. Azərbaycan Respublikasında iqtisadi rayonların yeni bölgüsü haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı. Bakı şəhəri, 7 iyul 2021-ci il.
3. Rayon haqqında. <http://www.agdam-ih.gov.az/page/10.html>.
4. Ağdam. Ümumi məlumat. <https://www.virtualkarabakh.az/az/post-item/27/97/agdam.html>.
5. Əhalisi. <http://www.agdam-ih.gov.az/page/12.html>

НОВАЯ ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СТРУКТУРА В АГДАМЕ: ПРИОРИТЕТЫ, ОЖИДАНИЯ

Р.Дж.ГАДЖИЕВА

РЕЗЮМЕ

Агдам стратегически расположен на перекрестке основных торговых путей, соединяющих Европу и Азию. Благодаря своему расположению Агдам предлагает прекрасные торговые и инвестиционные перспективы, а также потенциал для региональной экономической интеграции. Для максимального раскрытия экономического потенциала Агдама ставится ряд ключевых задач. Прежде всего, на первый план выходит развитие инфраструктуры, при этом внимание уделяется модернизации транспортных сетей, расширению энергетической инфраструктуры, укреплению коммуникаций внутри и вне города. К социально-экономическим вызовам относятся обеспечение макроэкономической стабильности, экономическое рост, экономическая безопасность, повышение конкурентоспособности национальной экономики, улучшение уровня жизни населения. является важнейшим условием улучшения ситуации и решения многочисленных проблем. Все экономические перспективы освобожденных от оккупации земель в сельскохозяйственного, энергетического, транспортного и других

секторов показывают, что их грамотное управление посредством внедрения и распределения внесет значительный вклад в экономическое развитие Карабаха и экономики Азербайджана. В результате одной из главных целей восстановления Карабаха является восстановление его доконфликтной роли в экономике Азербайджана. Учитывая потенциал и географические условия освобожденных территорий, ключевыми являются особый постконфликтный контекст Агдама, комплексная методология и акцент на экономическом моделировании. Более того, акцент на устойчивом развитии соответствует мировым идеалам. Это создает прецедент для подобных случаев по всему миру.

Ключевые слова: сельское хозяйство, инновации, торговля, инвестиции, инфраструктура.

NEW ECONOMIC STRUCTURE IN AGHDAM: PRIORITIES, EXPECTATIONS

R.J.HAJIYEVA

SUMMARY

Aghdam is strategically located at the crossroads of major trade routes connecting Europe and Asia. Due to its location, Aghdam offers excellent trade and investment prospects, as well as potential for regional economic integration. A number of key tasks are set to maximize the economic potential of Aghdam. First of all, infrastructure development comes to the forefront, with attention paid to the modernization of transport networks, expansion of energy infrastructure, strengthening communications within and outside the city. Socio-economic challenges include ensuring macroeconomic stability, economic growth, economic security, increasing the competitiveness of the national economy, improving the standard of living of the population. is the most important condition for improving the situation and solving numerous problems. All economic prospects of the lands liberated from occupation in the agricultural, energy, transport and other sectors show that their competent management through implementation and distribution will significantly contribute to the economic development of Karabakh and the economy of Azerbaijan. As a result, one of the main goals of the restoration of Karabakh is to restore its pre-conflict role in the economy of Azerbaijan. Given the potential and geographical conditions of the liberated territories, the special post-conflict context of Aghdam, the comprehensive methodology and the emphasis on economic modeling are key. Moreover, the focus on sustainable development is in line with global ideals. This sets a precedent for similar cases around the world.

Keywords: agriculture, innovation, trade, investment, infrastructure.

MÜNDƏRİCAT

HÜQUQ

Əzizova S.H.

Mülki məhkəmə icraatında beynəlxalq standartlar 5

Əliyev Ə.E.

Rəqəmsal cəmiyyətdə əqli mülkiyyət hüquq münasibətlərinin
tənzimlənməsinə dair məsələlər..... 19

Əkbərli Ü.A.

Əmək hüququnun mahiyyəti 29

POLİTOLOGİYA

Məmmədəliyev Z.Q.

Qərb rəşionalizmi, ədalət və “ən ümumi” 44

Seyidzadə A.C., Süleymanov N.I.

Türk dövlətləri arasında əməkdaşlığın araşdırılması: regional
hökumətlərarası təşkilatın rolu 53

Nəcəfova-Əlizadə L.E.

Azərbaycan Respublikasının siyasi təhlükəsizliyinin
təmin edilməsində milli siyasi strategiyanın rolu 65

İQTİSADİYYAT

Hacıyeva R.C.

Ağdamda yeni iqtisadiyyat quruculuğu: prioritetlər, gözləntilər 78

СОДЕРЖАНИЕ

ПРАВО

Азизова С.Г.
Международные стандарты в гражданском судопроизводстве 5

Алиев А.Э.
Вопросы регулирования правоотношений в сфере интеллектуальной собственности в цифровом обществе 19

Акперли У.А.
Сущность трудового права 29

ПОЛИТОЛОГИЯ

Мамедалиев З.Г.
Западный рационализм, справедливость и «всеобщее» 44

Сейидзаде А.С., Сулейманов Н.И.
Изучение сотрудничества между тюркскими государствами: роль региональных межправительственных организаций 53

Наджафова-Ализаде Л.Э.
Роль национальной политической стратегии в обеспечении политической безопасности Азербайджанской Республики 65

ЭКОНОМИКА

Гаджиева Р.Дж.
Новая экономическая структура в Агдаме: приоритеты, ожидания 78

CONTENTS

LAW

Azizova S.G.
International standards in civil proceedings 5

Aliyev A.E.
Issues related to the regulation of intellectual property legal relations
in the digital society..... 19

Akbarli U.A.
The essence of labor law 29

POLITICAL SCIENCE

Mammadaliyev Z.G.
Western rationalism, justice and the universal 44

Seyidzade A.C., Suleymanov N.I.
Examining cooperation among turkic states: the role of a regional
intergovernmental organization..... 53

Najafova-Alizada L.E.
The role of national political strategy in ensuring political security
of the Republic of Azerbaijan..... 65

ECONOMY

Hajiyeva R.J.
New economic structure in Aghdam: priorities, expectations..... 78

Redaktoru: *Məryəm Qədimova*

Korrektoru: *Solmaz Babəşova*

Kompüter tərtibçisi: *Azad İmanova*

Çapa imzalanmışdır: 31.01.2025
Formatı: 70x100 1/16. Həcmi 5,75 ç.v. Sayı 100.
Bakı Dövlət Universitetinin Nəşr Evinə çap olunmuşdur.

AZ 1148, Bakı ş., ak. Z.Xəlilov küçəsi, 33.

Tel: (+99412) 538 87 39 / 538 50 16

e-mail: bdumetbee@gmail.com

www.bsu.edu.az